

Rättviks kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Boda skola
belägen i Rättviks kommun

Tillsyn i Boda skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Rättviks kommun under hösten 2015. Boda skola besöktes av Skolinspektionen den 16 och 17 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att mellan 56 procent och 94 procent av eleverna nådde kravnivån på de olika delproven i matematik. När det gäller de nationella ämnesproven i svenska nådde mellan 63 procent och 94 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven.

Skolan har inga egna sammanställningar av resultaten för de senaste åren.

Trygghet och studiero

Vid tillsynen har inte framkommit något annat än att eleverna tillförsäkras trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-03-01
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-03-01
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-03-01

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen möter vid tillsynen en verksamhet där all undervisande personal och skolledning är nyanställda sedan höstterminen 2015.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns flera arbetsområden som nyligen påbörjats och som ska fördjupas, som till exempel arbetet med särskilt stöd, arbetet med bedömning och betygssättning samt samverkan mellan lärarna.

Skolinspektionens utredning visar dock att det på Boda skola helt saknas ett systematiskt kvalitetsarbete. Rektorn behöver därför omgående planera, följa upp och utveckla utbildningen i syfte att identifiera utvecklingsområden på skolan och höja utbildningens kvalitet. Dessutom måste det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer vidare att Boda skola behöver vidta åtgärder för att ge eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

För att ge eleverna möjligheter att ta en aktiv del i sitt eget lärande behöver elevernas reella inflytande över arbetsätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen förbättras. Skolan saknar en genomtänkt strategi för hur inflytande ska se ut och hur det ska öka med stigande ålder och mognad. En viktig förutsättning för detta är att skolan även förbättrar arbetet med att klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.

Utredningen visar också att elevhälsans arbete behöver struktureras och utvecklas så att de arbetar hälsofrämjande och förebyggande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Rättviks kommun att senast den 1 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och

utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Rättviks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att eleverna ges ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

När det gäller elevernas möjligheter att påverka arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll så framgår det av intervjuer med elever, lärare och rektorn att detta är ett utvecklingsområde i skolan. Enligt rektorn har arbetet med elevinflytande på Boda skola inte varit prioriterat i inledningsskedet av terminen. Mycket tid har istället ägnats åt rena ordningsfrågor och att få till en struktur inom värdegrundsarbetet.

Eleverna beskriver att de har klassråd och elevråd men att det för det mesta är lärarna som bestämmer hur lektionerna är upplagda och vad de ska arbeta med. De uppger också att de inte pratat så mycket om målen i undervisningen.

Lärarna uppger i intervjuer att de har som ambition att tydligt presentera målen i de olika ämnena för eleverna men att eleverna i dagsläget inte ges

tillräckligt med inflytande över sitt lärande och att det finns mycket mer att arbeta med kring detta område. De uppger att de behöver pedagogiska diskussioner tillsammans i arbetslaget kring bland annat arbetet med att ge eleverna ett reellt inflytande över både undervisning och arbetssätt.

Skolinspektionens utredning visar att Boda skolas arbete med att ge eleverna ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll behöver förbättras. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om bland annat utbildningens mål är en förutsättning för elevers rätt till inflytande och påverkan. När det finns brister inom dessa delar av elevernas utbildning försvårar det, enligt Skolinspektionen, elevernas möjligheter att ta en aktiv del i sitt eget lärande för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Boda skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Rättviks kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Rättviks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Elevhälsan används så att den kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering till bedömning av brist

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop.2009/19:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Enligt rektorn ingår skolsköterska, specialpedagog, centralt anställd specialpedagog, kurator och psykolog i Boda skolas elevhälsa. Gruppen samlas en gång varannan vecka och mötet leds av rektorn. På frågan om hur elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande uppger rektorn att det arbetet inte har kommit igång än. Rektorn uppger även att hon ännu inte har klart för sig på vilka grunder en skola får resurser från den centrala elevhälsan i kommunen.

Representanter för elevhälsan uppger vid intervju att ingen rutin ännu är satt för gruppens möten men att målsättningen är att träffas en gång varannan vecka. De lagstadgade hälsosamtalen i förskoleklassen och i årskurs fyra genomförs av skolsköterskan. Specialpedagogen har under våren genomfört läs- och skrivutredningar och rektorn har under höstterminen infört en så kallad "elevtemp" för att ta reda på elevernas trygghet och trivsel. Någon plan över hur det förebyggande arbetet ska ske vid Boda skola finns dock inte, uppger representanter för elevhälsan.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Boda skola inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Även om det genomförs hälsosamtal och vissa utredningar så ger samtliga intervjuade en samstämmig bild att det inte finns någon plan eller systematik för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan. Skolinspektionen vill betona att det är av vikt att elevhälsan genom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet skapar en så god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling som möjligt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamhet vid Boda skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Rättviks kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterad brist.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Rättviks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet följa upp och analysera resultaten på skolnivå-
- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka åtgärder som ska vidtas.
- Dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att det är rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns i utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det inte finns något tidigare dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på Boda skola. Skolinspektionen har inte kunnat ta del av någon dokumentation kring kvalitetsarbetet inför tillsynen. Rektorn som tillträdde sin tjänst vid höstterminens start uppger att det inte finns någon dokumentation överhuvudtaget. Hon uppger i intervju att hon även efterforskat tidigare material och dokumentation via förvaltningen i kommunen men att inget finns att tillgå.

Intervjuer med de nyanställda lärarna och representanter för elevhälsan bekräftar bilden av avsaknad dokumentation samt arbete kring skolans kvalitetsarbete.

Rektorn betonar vikten av att omedelbart sätta igång det kvalitetsarbete som saknas på Boda skola. Rektorn har vid tillsynsbesöket precis upprättat en "Verksamhetsplan 2015/2016 Boda skola" med tre prioriterade områden som skolan ska arbeta med under läsåret. De tre prioriterade områdena är; ökad måluppfyllelse, bedömning och värdegrunden.

Skolinspektionens utredningar visar att det helt saknas kvalitetsarbetet vid Boda skola. Det finns inga resultatsammanställningar på skolövergripande nivå, och till följd av det saknas även analyser kring kunskapsresultaten. Därmed saknas också möjligheten till beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Utan att gemensamt analysera troliga orsaker till elevernas kunskapsresultat, för att synliggöra såväl framgångsfaktorer som områden i behov av utveckling, finns det risk att de åtgärder som skolan vidtar inte kommer att få avsedd effekt. Detta för att ytterst bidra till att eleverna ges möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Boda skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Rättviks kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklings-samtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

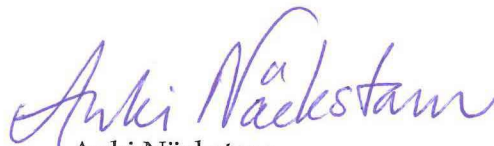
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Kristine Brosjö
Beslutsfattare

Anki Näckstam
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Boda skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Boda skola

Boda skola är en kommunal skola belägen i byn Boda i Rättviks kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1-5 samt fritidshem. Skolan har vid tillsynstillfället totalt 45 elever varav 4 går i förskoleklassen. Skolan är organiserad i ett arbetslag där eleverna undervisas i två grupper. En grupp med elever från förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 2, samt en grupp med elever från årskurs 3, 4 och 5.

Skolan leds av en tillförordnad (tf.) rektor som tillträdde sin tjänst vid höstterminens start 2015. Tf. rektorn är även rektor för Ingels skola F-5 och delar sin tid mellan skolorna. All pedagogisk personal, 9 personer, är anställda från och med höstterminen 2015. Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan redovisas i separat beslut.